Jüdische Pester Zeitung.

אויף דיעזע צייטונג קאנן מאן
יעדען טאג
פרענומעריערן
אונד דער פרענומעראציאנס-פרייז
בעגיננט מיט דעם עמפפאנגע דעס
ערסטען בלאטטעס.
דיא רעדאקציאן בעפינדעט
זיך אין
פעסט
אלט-גאססע נר' 1.
וואהין מאן אויך דיא פרענומעראציאנס-
געלדער צו זענדען בעליעבט.

יידישע
פעסטער צייטונג

דיעזעס בלאטט ערשיינט
דרייםאל וואכענטליך
מאנטאג, מיטטוואך אונד פרייטאג.
אונד קאסטעט
פיר עסטערייך-אונגארן
גאנציעהריג 10 גולדען עסט.-וועהר.
האלביעהריג 5 " "
פירטעליאהריג 2 גול' אונד 50 קר' ע.-וו.
פיר'ס אויסלאנד
גאנציעהריג 11 גולדען עסט.-וועהר.
האלביעהריג 5 גול' אונד 50 קר' ע.-וו.
פירטעליאהריג 2 " " 75 " " " "

Nr. 83, נייַנטער יאהרגאנג | פעסט, מאָנטאג ו אב ה'ת'ר'ל'ז'. | Pest, den 16. Juli 1877.

דער קריעג.

נאך איינעם הארטען שלאגע מיססען איממער איינינע רוהע-טאגע איינטרעטען. דיא ביידען קריעג-פיהרענדען פארטייען זינד אבגעשפאננט; זיא מיססען זיך קורצע צייט ערהאָלען, אום נייערדינגס איינען טיכטיגען שטאָס פיהרען צו קאָננען.

אין אזיען קאנן מוכטהאר פאשא דען קריעג פאָרלייפיג ניכט פאָרטזעטצען, דא קיין רוסע אין דער געגענד פאָן קארס מעהר צו זעהען איזט. — דאָך ווירד אויך אויף דעם אזיאטישען קריעגס-שויא-פלאטצע דיא רוהע ניכט לאנגע דויערן. נאָרדליך פאָן קארס ווירד נעמליך איינע רוסישע ארמעע פעראיינינגט, דיא טעגליך אוים רוסלאנד פערשטערקונגען ערהאָלט. אין פעטערסבורג מאָכטע מאן דורכאוים דיא רוסישען ניעדערלאגען אין אזיען ווידער גוט מאכען, וועסהאלב אונאונטערבראָכען צאהלרייכע ארמעע-אבטהיילונגען אונד טיכטיגע אָפפיציערע נאך דעם אזיאטישען קריעגס-שויא-פלאטצע ענטזענדעט ווערדען. — פיר דיא נעכסטען טאגע דירפטע מאן אינדעס אין אזיען דען געוואלטיגען קאנאָנען-דאָננער קוים ווידער הארען.

אים צעטינע (דער הויפט-שטאדט מאָנטענעגראָס), קאממט זאָעבען דיא קוים גלייבווירדיגע נאכריכט, דאס דער מאָנטענעגרינישע קאממאנדאנט פעקאָ פעטראָוויטש דיא טירקען אם פלוססע טארא געשלאגען אונד זעכס טירקישע דאָרפער אין דער הערצעגאָווינא צערשטאָרט האבע. — דאס דיא מאָנטענעגרינער קיינע טירקישע ארמעע געשלאגען, ליעגט וואָהל אויף דער האנד, דא דיא טירקישע ארמעע בעקאננטליך דאס ניעדערגעוואָרפענע מאָנטענעגראָ שאָן פאָר טאגען פערלאססען האט, אום געגען דיא דאָנויא צו ציעהען אונד אם קאמפפע געגען רוסלאנד טהיילצונעהמען. אום זאָ גלייבווירדיגער ערשיינט אבער דיא נאכריכט, דאס דיא מאָנטענעגרינער זעכס טירקישע דאָרפער צערשטאָרט האבען. דיא געשלאגענען מאָנטענעגרינער האבען זיך דען טרייגען מוטה בעוואהרט, דיא רוהיגע טירקישע בעפאָלקערונג אין דען דאָרפערן רייבעריש צו איבערפאללען. דיעזע ארט דעם העלדענמוטהס געהערט דען מאָנטענעגרינערן צור עוויגען שמאך.

זעהר מערקווירדיג איזט דיא זאָעבען איינגעטראָפפענע מעלדונג, דאס דיא בעמיהונגען ענגלאנדס, צווישען מאָנטענעגראָ אונד דער טירקייא איינען פריעדענס-שלוס צו שטאנדע צו ברינגען, אָהנע ערפאָלג געבליעבען. דיא מאָנטענעגרינער ערקלערען עס גאנץ אָפפען, נור דאנן מיט דער טירקייא איינען פריעדען אבשליעססען צו וואָללען, ווען רוסלאנד אויך אין בולגאריען איינע בעדייטענדע ניעדערלאגע ערליטטען האבען ווירד. זאָ לאנגע דיעס ניכט דער פאלל, האָפפט מאָנטענעגראָ נאך איממער אויף איינע אונטערשטיטצונג זייטענס רוסלאנדס. איבריגענס ווירד יעדער איינזעהען, דאס היעבייא ווידער דיא רוסישע העטצ-פאָליטיק אים שפיעלע זייא. רוסלאנד דענקט זיך נעמליך פאָלגענדערמאסען: "קאממט צווישען מאָנטענעגראָ אונד דער טירקייא איין פריעדע צו שטאנדע, זאָ איזט צור בעוואכונג מאָנטענעגראָס קיין איינציגער טירקישער סאָלדאט מעהר נאָטהיג. דיא טירקייא קאָננטע אין דיעזעם פאללע אללע איהרע שטרייט-קרעפטע אן דיא דאָנויא ענטזענדען, אום געגען דיא רוסישע ארמעע צו קעמפפען. קאממט יעדאָך דיעזער פריעדע ניכט צו שטאנדע, זאָ מוס דאָך דיא טירקייא איינינע ארמעע-אבטהיילונגען אן דער מאָנטענעגרינישען גרענצע צוריקלאססען אונד איזט ניכט אים שטאנדע, אללע איהרע שטרייט-קרעפטע צור בעקעמפפונג דער רוסישען ארמעע צו פעראיינינגען."

דיעס דער גרונד, וועסהאלב רוסלאנד בעשטרעבט איזט, דאס צושטאנדע-קאָממען איינעס פריעדענס-שלוסעס צווישען דער טירקייא אונד מאָנטענעגראָ אים אללען קרעפטען הינטאנצוהאלטען. פירסט ניקאָלויס אים מאָנטענעגראָ איזט ליידער פערבלענדעט גענוג, פאָן רוסלאנד זיך נייערדינגס פאָפפען צו לאססען. דאס איזט אבער אויך גאר ניכט נייעס. אלל דיא קליינען פירסטענטהימער, וויא מאָנטענעגראָ, סערביען אונד רומעניען, דיענטען דעם טריילאָזען רוסלאנד זייט יע אלס "וויללענלאָזע ווערקצייגע"; זיא פערבלוטעטען זיך אים קריעגע וועגען רוסלאנד, וועלכעס עס דאך ניע מיט אירגענד יעמאנדעם עהרליך געמיינט האט!

דאך לאָסט זיך דיא טירקייא דורך דיעזעס פערהאלטען דעם ניעדערגעוואָרפענען מאָנטענעגראָ ניכט איינשיכטערן. סולייטאן פאשא, דער בעזיעגער מאָנטענעגראָ'ס, איזט מיט זיינער העלדענמיטהיגען ארמעע בערייטס אויף דעם וועגע נאך בולגאריען. עס געשאה דיעס אויף אויסדריקליכען וואונש דעם אבער-קאממאנדאנטען אבדול קעריס. דער בעקאננטליך וועגען זיינע אים סערביש-טירקישען קריעגע איינען וועלט-נאמען זיך ערוואָרבען. אללין אין רוסיש-טירקישער קריעג איזט עבען ווייט מעהר אלס אין סערביש-טירקישער קריעג. דער גרייזע קאממאנדאנט אבדול קעריס טרויט זיך זעלבסט דיא פעהיגקייט ניכט צו, דען קאמפף געגען דיא געוואלטיגע רוסישע ארמעע אללייין אויפצונעהמען. עס ווארדע דאהער איינע ארבייטס-איינטהיילונג איינגעפיהרט. אבדול קעריס ווירד זיך אויף דיא פערטהיידיגונג דער פעסטונגען בעשרענקען, וועהרענד סולייטאן פאשא דען קאמפף אויף אָפפענעם שלאכט-פעלדע פיהרען זאָלל. אויך דער צווייטע טירקישע גענעראל אים קריעגע געגען מאָנטענעגראָ, מעהעמעד אלי פאשא, איזט מיט זיינער ארמעע פאָן דער אָסט-גרענצע מאָנטענעגראָ'ס אבגעריקט, אום זיך עבענפאללס נאך בולגאריען צו בעגעבען. קוים איזט דיעס געשעהען, אלס פירסט ניקאָלויס פאָן מאָנטענעגראָ דען בעפעהל ערטהיילטע, דאס איינינע באטאללאָנע זיינער האלב-טאָדט געשלאגענען סאָלדאטען דיא בעלאגערונג דער פעסטונג ניקזיטש אונטערנעהמען זאָללען. איינע גראססערע לעבערליכקייט קאָננטע דער קליינע פירסט פאָן מאָנטענעגראָ גאר ניכט בעגעהען. יעטצט, דא דיא פעסטונג ניקזיטש דורך דען העלדענמוטה סולייטאנס אויף מאָנאטע הינויס מיט לעבענס-מיטטעלן פערפראָוויאנטירט ווארדע, ווירד זיך דיא טירקישע בעזאטצונג בלוטוועניג דארום קימטערן, ווען איינינע הונדערט מוטהלאָזער אונד צערלומפטער מאָנטענעגרינישער סאָלדאטען אום דיא פעסטונגס-מויערן הערומשלייכען ווערדען.

וויא וועניג דיא רוסען איינגענבליקליך אויף דעם אייראָפעאישען קריעגס-שויא-פלאטצע אויסריכטען, געהט אוים פאָלגענדער דעפעשע אוים טורנו-מאגורעללי פאָם 14-טען דיעזעס הערפאָר: "דיא רוסען זעטצען דיא בעשיעסונג פאָן לאָם-פאלאנקא פאָרט. עס איזט איהנען בלאָס געלונגען, איין קליינעס טירקישעס שיפף צו צערשטאָרען. איינע רומענישע אבטהיילונג וואגטע זיך ביז לאָם-פאלאנקא פאָר, שטיעס דאָרט מיט איינער אנצאהל טירקישער סאָלדאטען צוזאממען אונד ערגריפף זאָפאָרט דיא פלוכט. דער פערזוך דער רוסען, דיא פעסטונג ניקאָפאָליס בייא זייטע צו לאססען, איזט ביזהער פאָללשטענדיג מיסלונגען. איבריגענס ווירד דער פאָרמארש דער רוסען זעהר ערשווערט, וויל עס ניכט מאָגליך, דיא פיר דיא ארמעע נאָטהיגען לעבענס-מיטטעל רעכטצייטיג צו בעשאפפען. איינינע קאָזאקען-אבטהיילונגען שרייטען וואָהל געגען דאס באלקאן-געבירגע פאָר, אללייין עס ווערדען דאָרט אללע צוגענגע פאָן דען טירקען אויפס זאָרגפעלטיגסטע בעפעסטיגט."

זאָ שטעהען דיא דינגע הייטע. עס איזט דאהער קיין וואונדער, דאס וועהרענד דיא קאנאָנען רוהען, דיא שטאאטס-מעננער זיך ווידער צו בעוועגען בעגיננען. זאָ ווירד נאמענטליך פאָן איינער געוואלטיגען פערלעגענהייט דעם רוסישען קאיזערס פיעל געשפראָכען. דער שאָן זעלבסט צו זיינער אייגענען ארמעע בערייטס פאסט אללעס פערטרויען פערלאָרען. איבערדיעס איזט דיא שטיממונג אונטער דער בעפאָלקערונג אין רוסלאנד וועגען דער ביזהעריגען שלעכטען ערפאָלגע דער רוסישען קריעגס-פיהרונג איינע זעהר ערביטטערטע. אויך דער געלד-מאנגעל מאכט זיך אים רוסישען הויפט-קוארטיערע זעהר פיהלבאר. זאָ ווירד אים בראָדי פאָם 14-טען דיעזעס טעלעגראפירט: "עס איזט זאָעבען איינע פעראָרדנונג דער רוסישען רעגיערונג ערשיענען, וואָנאך יעדער איינעהריג-פרייווילליגע פיר דיא סוממע פאָן 1000 רובעל זיך פאָם מיליטער-דיענסטע לאָזקויפען קאנן. דיעזע פעראָרדנונג מיססטע ערלאססען ווערדען, וויל דער שטאאטס-שאטץ גענצליך לעער איזט, אונד צור פאָרטפיהרונג דעם קריעגעס קיינע געלד-מיטטעל פאָרהאנדען זינד." — דיעזע דעפעשע שפריכט געוויס זעהר דייטליך פאָן דער ארגען פערלעגענהייט, אין דער רוסלאנד זיך בעפינדעט. לאָסט עס דיא איינעהריג-פרייווילליגען איינריקען, זאָ האט עס קיין געלד צור פאָרטפיהרונג דעס קריעגעס. לאָסט עס יעדאָך צו, דאס דיא איינעהריג-פרייווילליגען זיך אויסלאָזען, זאָ קאנן עס דיא פערלוסטע זיינער ארמעען ניכט רעכט ערזעטצען. אונטער זאָלכען אומשטענדען איזט עס קיין וואונדער, ווען דיא שטאאטס-מעננער מיט איהרען ראטה-שלעגען אוים דעם פערשטעקע הערפאָרריקען.

זאָ ווירד עבען אוים צימניצא פאָם 14-טען דיעזעס טעלעגראפירט: "איין פרייסישער פערטרויענס-מאנן טראף דיעזער טאגע אים רוסישען הויפט-קוארטיערע איין. ער זאָלל זעהר וויכטיגע אקטען-שטיקע פאָם קאיזער ווילהעלם אונד פאָם פירסטען ביסמארק איבערבראכט האבען." — נון, וואס דיעזער פרייסישע שטאאטס-מאנן אים פעראיינע מיט דעם רוסישען רייכס-קאנצלער פירסט גארטשאקאָף אויסקאָכען ווירד — ווייס דער ליעבע גאָטט. עטוואס דירפטען וויר באלד ערפאהרען. — ליידער האבען אבער דיא שטאאטס-מעננער הייפיג אויך זאָ עטוואס געקאָכט, דאס גאנץ אייראָפא זיך דאראן דען מאגען פערדאָרבען האט! אנדראשי זאָללטע אויף דיעזע "פאָליטישע קאָבעריא" זיינע אויפמערקזאמקייט לענקען, דאמיט וויר ניכט עטוואס "איינגעבראָקט" ערהאלטען!

טען די לעבענס-מיטטעל-ליעפערונגען פיר דאס דארטיגע מיליטער איבערנאממען. איין אלטעס שפריכווארט זאגט: עס איזט נאך ניעמאנד פאם ליעפערן רייך געווארדען, זאנדערן עבען פאם ניכט-ליעפערן! דיעזעס שפריכווארט פיהרטען זיך אויך די ערוועהנטען קיפפלייטע צו הערצען. זיא געוואננען דאהער דען שעף דעם מיליטערישען לעבענס-מיטטעל-מאגאצינס דאצו, דאס ער איהנען אויף גראסערע געלד-סוממען אנווייזונגען אויס-שטעללטע, אלס העטטען זיא ווירקליך גראסע פאררעטהע פאן לעבענס-מיטטעלן געליעפערט. פרייליך מיסטען דיעזע אנווייזונגען אויך נאך דיא אונטערשריפט דעס „קאנטראלארס" האבען, אום דיא געלדער ביי דער שטאאטס-קאססא בעהעבען צו קאננען. וואהרשיינליך וואגטען זיך דיא גוטען לייטע אן דען קאנטראלאר ניכט העראן, דאס אויך ער זיינע אונטערשריפט צו אנווייזונגען הערגעבע, וואדורך מאן דיא שטאאטס-קאססא איינפאך בעשטעהלען זאללטע. דיא קיפפלייטע וועהלטען דאהער איינען קירצערן וועג: זיא פעלשטען איינפאך דיא אונטערשריפט דעם קאנטראלארס. דא מאן יעדאך אן דער שטאאטס-קאססא דיעזע פעלשונג לייכט ענטדעקען קאננטע, זא פער-קויפטען זיא דיא אנווייזונגען אים געהיימען ביי רייכען פריוואט-לייטען אדער פערפפענדעטען דיעזעלבען ביי דער באנק. דיעזער טאגע רייכ-טען דיא פעלשער עבענפאללס איינע זאלכע אנ-ווייזונג ביי איינער דעברעצינער באנק איין. דער יידישע קויפמאנן היינריך בערגער, דער עבען אלס זאגענאננטער „מאגעס-קאממיסער" צו-געגען וואר, ערקאננטע יעדאך אלסבאלד, דאס דיא אונטערשריפט דעם קאנטראלארס „גע-פעלשט" זייא. דיא אורהעבער דעס בעטרוגעס ווארדען נאטירליך אין האפט גענאממען. דער שעף דעם מיליטערישען לעבענס-מיטטעל-מאגא-צינס וואללטע זיך גלייך נאך ענטדעקונג דעם בע-טרוגעס ערשיעסען, ווארדע אבער דאראן דורך דיא איינענע פאמיליע פערהינדערט. פרייליך וועהרע דער טאד דיעזעס מאננעס איין גראסעס גליק פיר דיא דרייא קויפלייטע. זיא העטטען יא אין דיעזעם פאללע זאגען קאננען, דאס זיא דיא אנ-ווייזונגען פאם שעף דעם מאגאצינס שאן מיט דער אונטערשריפט דעם קאנטראלארס פערזעהען ער-היעלטען, אהנע איינע אהנונג דאפאן געהאבט צו האבען, דאס דיא אונטערשריפט „געפעלשט" זייא.

* (איין פעלשער טירקישער נאטען היער פערהאפטעט.) איין גראסהענדלער אויס באסניען, דער איינינע טאגע אין פעסט ווייל-טע, בעריעף צו זיך איינען „האר-דאר" אונד גאב איהם דען אויפטראג: ער מאגע צו איהם איינען פאטאגראפען זענדען, דער פא-פיער-געלד נאכמאכען קאנן. דער „האררדאר", דער אין רעכט פפיפפיגער מאנן וואר, שיקטע צו דעם גראס-הענדלער איינען אדוואקאטען, דער זיך נא-טירליך אלס פאטאגראף פארשטעללטע. דער גראס-הענדלער איבערגאב דעמזעלבען איינע טיר-קישע נאטע, דאמיט ער זאלכע דורך דיא פאטא-גראפיע נאכמאכע. דא מאן היעצו איינען איינענען „אפפאראט" ברייכט, הענדיגטע דער גראס-הענד-לער דעם אדוואקאטען גלייכצייטיג באארע 330 גולדען איין, אום זיך אללעס נאטהיגע אנצושאפ-פען. דער אדוואקאט איילטע אבער זאגלייך צום טירקישען געזאנדטען, דער דען באסנישען גראס-הענדלער פעסטנעהמען ליעס, בעפאר ער אויך נור איינע טירקישע נאטע געפעלשט האט. — אונס שיינט, דיא טירקייא ווערדע שטאלץ ווער-דען, ווענן עס יעמאנד נאך דער מיהע ווערטה האלט, איהרע נאטען נאכצומאכען!

דיא נייעסטען דעפעשען.

היינטע פריה זינד היער פאלגענדע דעפע-שען איינגעטראפפען:

פעטערסבורג 12-טען יולי. דיא רו-סישע בעזאטצונג אין באיאזיד, זייט 23 טאגען פאן איינער טירקישען ארמעע איינגעשלאססען, ווארדע דורך דאס הערראנריקען רוסישער סאלדאטען אונטער דעם גענעראל טערגוקאססאוו בעפרייט. 30,000 טירקען האטטען דיא פעסטונג אומרינגט, ווארדען אבער פאן דען רוסען בלוטיג צוריקגע-שלאגען, וועלכע אויך 4 טירקישע קאנאנען ערא-בערטען אונד 80 טירקען געפאנגען נאהמען. דיא פעסטונג באיאזיד איזט גענצליך צערשטארט. (עס איזט זעלבסטפערשטענדליך, דאס מאן איינער פעטערסבורגער דעפעשע איבער איינען רוסישען זיעג נור וועניג פערטרויען שענקען קאנן. איבר-יגענס שיינט דיעזער זיעג איינער ניעדער-לאגע גאנץ עהנליך צו זעהען. ביזהער האבען זיך דיא רוסען נאך אין דער פעסטונג באיאזיד געהאלטען, דא דיא פעסטונג יעדאך נונמעהר צער-שטארט ווארדע, ווערדען דיא רוסען האפפענט-ליך דאס גאנצע געביעט באלד פערלאססען מיססען.)

קאנסטאנטינאפעל 12-טען יולי. נייעסטע נאכריכטען פאם אזיאטישען קריעגס-שויא-פלאטצע מעלדען, דאס ארדאהאן זאעבען פאן דען רוסען גערוימט ווארדע. (אויך דיעזער דעפעשע שענקען וויר פארלייפיג וועניג פערטרויען. וויא פיעל מאל ווארדע בערייטס גע-מעלדעט, דאס דיא רוסען ארדאהאן גערוימט העטטען, אהנע דאס דיא מעלדונג זיך בעשטעטיגט העטטע. וויר האבען בעציגליך דער „גלייבווירדיג-קייט" דער דעפעשען פאלגענדען גרונדזאטץ: וויר גלייבען אן איינען רוסישען זיעג, ווענן דערזעלבע אים קאנסטאנטינאפעל געמעלדעט ווירד. עבענזא גלייבען וויר אן איינען טירקישען זיעג נור דאנן, ווענן דיא מעל-דונג היעריבער אויס פעטערסבורג קאממט!)

קאנסטאנטינאפעל 12-טען יולי. דיא נאכריכט פאם פלאטצליכען טאדע דעם קריעגס-מיניסטערס רעדיף פאשא אין שומלא פינ-דעט היער קיינען גלייבען. (אויך דער טאד דעם אבדול אציז ווארדע איינינע טאגע הינדורך גע-לייגנעט. דורך דאס בלאסע לייגנען איזט אבער נאך קיין טאדטער ווידער לעבענדיג געווארדען. נור ווען רעדיף פאשא ווידער זעלבסט פאן זיך איין „לעבענס-צייכען" ווירד געבען, ווערדען אויך וויר גלייבען, דאס ער פאן דער „טירקישען שעע-רע" ווירקליך פערשאנט געבליעבען.)

בעלגראד 12-טען יולי. עס איזט בעשטיממט, דאס סערביען טראטץ דער איינ-שפראכע עסטערייך-אונגארנס אן דעם קריעגע טהיילנעהמען ווירד. עס איזט פערנער בעשטיממט, דאס רוסלאנד דען קריעגס-שויא-פלאטץ נאך סערביען פערלעגען ווירד. (וויר ווערדען זעהען!)

פרענומעראציאנס-איינלאדונג.

וויר ערזוכען אונזערע געעהרטען פרענומעראנטען, דערען פרענו-מעראציאנסטערמין אם 15-טען יולי צו ענדע געהט (וואס גאנץ דייטליך אויף איהרער „אדרעס-שלייפע" אנגעציינט איזט) איהרע פרענומעראציאן אים לויפע דיעזער וואכע צו ערנייערן, דאמיט וויר איהרע נייען אדרעס-שלייפען רעכטצייטיג דרוק-קען קאננען.

געשעפטסבעריכט

פעסטער פרייזע.

געטריידע-געשעפט. פאן ווייצען וואר געס-טערן פיעל צו מארקטע געבראכט. דער פערקויף וואר גוט. פערקויפט ווארדען 5000 מעטצען.

ווייצען, טהייס 500 מעטצען 78 קילאגראמם 13 גולד. 75 קר. — — 200 מעטצען 77,5 קילאגראמם 13,90 גולדען. — 200 מעטער-צענטנער 77,5 קילא 13,80 גול. מאראשער 750 מעטערצענטנער 73 קילא 12,50 גולד.

קוקורוץ 6,55 — 6,65 גולדען.

ווייצען פער סעפטעמבער-אקטאבער 10,70 — 11,80 גולדען.

קוקורוץ פער יולי-אויגוסט 6,50—6,55 גולדען.

האפער פער סעפטעמבער-אקטאבער 6,78 — 6,85 גולדען.

רעפס (קאהל) פער אויגוסט-סעפטעמבער 17¾ — 17½ גול. באנאטער יולי-אויגוסט 16¾— 17 גול.

פעסטער שלאכט-פיעהמארקט. דער אויפ-טריעב אויף דעם געסטריגען היער שטאאטגעפונדענען שלאכטפיעהמארקטע בעטרוג 1025 שטיק אכסען. מילך-קיהע 958 שטיק.— פרייזע פיר אכסען 52—55 פל., פיר קיהע 50 — 53 פל. פיר ביפפעל 45—47 פל. פער 100 קילא שלאכט-געוויכט, זאמט פערצעהרונגס-שטייער.

לאטטא-ציעהונג פאם 11-טען יולי 1877.

ברינן 38 82 88 49 69

פעראנטווארטליכער רעדאקטער: מאיר ברי רייז.

פרוכט- אונד מעהל-פרייז-טאבעללע.

פריכטע		קוואליטעט פער העקטאל.	פער 100 קילאגר.
ווייצען	נייער באנאטער	—	—.——.—
"	"	—	—.——.—
"	"	—	—.——.—
"	"	—	—.——.—
"	"	—	—.——.—
"	"	—	—.——.—
"	"	—	—.——.—
"	טהייס	74·6	12.40—12.60
"	"	75·5	12.05—12.65
"	"	76·4	13.——13.20
"	"	77·3	13.30—13.40
"	"	78·3	13.60—13.80
"	"	79·2	—.——.—
"	"	80·1	—.——.—
"	פעסטער באדען	74·6	11.60—11.80
"	"	75·5	12.——12.10
"	"	76·4	12.20—12.30
"	"	77·3	12.65—12.70
"	"	78·3	12.90—13.—
"	"	79·2	—.——.—
"	"	80·1	—.——.—
"	ווייסענבורגער	74·6	12.45—12.65
"	"	75·5	12.80—13.—
"	"	76·4	13.05—13.25
"	"	77·3	13.35—13.45
"	"	78·3	13.65—13.85
"	"	79·2	—.——.—

פריכטע	קוואליטעט פער העקטאל.	פער 100 קילאגר.
קארן	72	9.55—9.25
גערסטע מאלץ	62	—.——.—
גערסטע פוטטער	62	—.——.—
האפער	41	6.80—6.65
קוקורוץ באנאטער		6.85—6.75
אנדערער	73	6.70—6.50
הירזע		5.75—5.25

טערמינע פער 100 קילא		
ווייצען	פער סעפטעמבער	10.40
		—.—
קארן	פריהיאהר	.—
קוקורוץ		6.55—
גערסטע		—.—
האפער	פער סעפטעמבער	6.68—
		—.—
רעפס		16.—

באללען-מעהל		קר. פל.
נומער	0	25 —
"	1	24 —
"	2	23 —
"	3	21 75
"	4	20 75
"	5	19 —
"	6	18 —
"	7	16 —
"	8	15 40
"	8½	14 60

שפיריטוס:		
אלטע	פעסטהערע פרעסהעפע	33.—
נייע	קארטאפפעל	31.—

קורז-טאבעללע פאם 12. יולי

געלד-קורז

	קר. פל.
זילבער-אגיא	109 20
דוקאטען	6 —
עסטערייך-אונגאר׳שעס 8 גולדען גאלד-שטיק (20 פראנקס)	10 04
נאפאלעאנדאר	10 04
דייטשע רייכסבאנקנאטען	61 85
20 מארקשטיקע	12 35
סאפער רובעל	1 30

לאזע.

	קר. פל.
1839-ער ראטהשילד-לאזע גאנצע	316 —
דעטטא פינפטעל	315 —
1854-ער 4 פראצענטיגע שטאאטס-לאזע	109 —
1860-ער " גאנצע	113 —
דעטטא " פינפטעל	122 50
1864-ער לאזע צו 100 גולדען	131 —
דעטטא " 50	130 50
[illegible]	21 50
[illegible]-לאזע	12 25
קרעדיט-לאזע	160 50
קלארי-לאזע צו 40 גולדען	30 —
דאנוי-דאמפפשיפפאהרטס-לאזע	93 —
אינסבריקער לאזע	17 —
קעגלעוויטש צו 10 גולדען	12 75
[illegible] " 20	14 75
[illegible] " 40	27 50
פאלפפי " 40	28 50
רודאלפלאזע " 10	13 50
סאלם-לאזע " 40	39 75
זאלצבורגער לאזע צו 20 גולדען	15 50
סט. גענאיס " " 40	29 50
סטאניסלויער " " 20	21 50
טריעסטער " " 100	120 —
דעטטא " " 50	60 —
וואלדשטיין " " 20	23 —
ווינדישגרעטץ " " 20	25 50
אונגאר׳שע פרעמיען-לאזע צו 100 גולד.	73 —
דעטטא צו 50 גולדען	72 50
וויענער לאזע	97 —

ווערטה-פאפיערע.

	קר. פל.
אונגאר׳שע גרונדענטלאסטונגען	75 80
טעמעשוואר-באנאטער	74 —
זיעבענבירגישע	73 50
גאליציש	84 50
בוקאווינער	83 —
אונגאר׳שע אייזענבאהן-אנלעהען	98 75
ווייןצעהנט-אבלאזונגס-אבליגאציאנען	74 75
פפאנדבריעפע דער אונגאר׳שען באדענקרעדיט צו 5 איינהאלב פראצענט	90 25
דער אונגאר׳שען היפאטעקען באנק צו 5 איינהאלב פראצענט	79 50
דער אונגאר׳שען אללגעמיינען באדענקרעדיט-אנשטאלט צו 5 אונד איינהאלב פראצענט	— —
דעטטא צו 6 פראצענט	— —
דער פעסטער קאממערציאל-באנק	88 75

Eigenthümer u. verantwortlicher Redakteur M. REIS

Budapest, 1877. Druck v. M. Burian, Marokkanerhof.

קישען רייכע! איך האבע אייך יא איינע קאָנסטיטוציאָן געגעבען. אין דער טירקייא הערשט דיא „גלייכבערעכטיגונג" פיר אללע קאָנפעססיאָנען. שליעסט אייך אן מיינע פאהנע; העלפעט, דען פרעכען איינדרינגלינג אויס אונזערעם געביעטע פערטרייבען, אונד איהר ווערדעט אין ווירקליכקייט דיא פאָללסטע „בירגערליכע פרייהייט" געניעסען!" — וויר גלויבען זעלבסט, דאס דיעזער אויפרוף ביי דען בולגארען פריינדליכע אויפנאהמע פינדען דירפטע, דא זיא נונמעהר בערייטס פערזאָנליך איבערציינגט זינד, וויא ווייניג דיא „קאָזאקישע פרייהייט" ווערטה זייא.

* (דיא פריעדענס-אנטרעגע רוסלאנדס.) דאס וויענער „טאגבלאטט" ברינגט אויס בוקארעסט דיא בעשטיממטע מעלדונג, דאס דיא נאכריכטען פאָן דען ניעדערלאגען דער רוסישען ארמעע אין אזיען אויף דען רוסישען קאיזער איינען נאכגראדע ערשיטטערנדען איינדרוק געמאכט. איבערדיעס ערהאלט דער קאיזער אויס פעטערסבורג אונד מאָסקווא טעגליך זעהר טרויריגע נאכריכטען איבער דיא שטיממונג דער דאָרטיגען בעפאָלקערונג. דיא קלאססע דער „ניהיליסטען", וועלכע „קירכע אונד טהראָן" אומשטירצען וואָללען, האט דורך דיא רוסישען ניעדערלאגען פעסטען באָדען געפאסט. דיעזע קלאססע געווינגט דיא בעפאָלקערונג אימטער מעהר פיר איהרע אומשטורץ-פלענע, זאָ דאס איינע אללגעמיינע רעוואָלוציאָן אין רוסלאנד צו בעפירכטען זייא. דער רוסישע קאיזער איזט דורך אלל דיעזע מעלדונגען זאָ ענטמוטהיגט, דאס ער קיינען הייסערן וואונש קעננט, אלס מיט זיינען ארמעען נאך רוסלאנד צוריקצוגעהען, אום דען איסבריך איינעס געפעהרליכען אויפשטאנדעס נאך רעכטצייטיג פערהיטען צו קאָננען. אויס דיעזעם גרונדע האט דער רוסישע קאיזער אויף „פערטרויליכעם וועגע" אן דען סולטאן בערייטס פריעדענס-אנטרעגע מאכען לאססען. וואָרין דיעזע פריעדענס-אנטרעגע בעשטעהען, וועלכע בעדינגונגען דער קאיזער רוסלאנדס אויפגעשטעללט — איזט נאטירליך נאָך איין זאָרגפעלטיג בעוואהרטעס געהיימניס. נאָך מעהר! וועגן דער סולטאן דיא איהם געמאכטען פריעדענס-אנטרעגע צוריקוויזט, דא ווירד מאן זיך רוסישערזייטס געוויס בעאיילען, אללעס רונדוועג אבצולייגנען. אויך וויר האבען פאָרלייפיג נאך קיינע האָפפנונג פיר דאס זאָפאָרטיגע צושטאנדעקאָממען איינעס פריעדענס. נור וועגן רוסלאנד אין אייראָפא עבען זאָלכע ניעדערלאגען ערלייבעט, וויא דיעס אויף דעם אזיאטישען קריעגס-שויא-פלאטצע דער פאלל געוועזען, לאָסט זיך ערוואַרטען, דאס עס זאָלכע „פריעדענס-אנטרעגע" שטעללען ווערדע, דיא אויך „אנגעהמבאר" זיין ווירדען. — נאכטרעגליך ווירד פאָם 13-טען דיעזעס געמעלדעט: דאס אויך אין סערביען דיא קלאססע דער „ניהיליסטען" איינען אויפשטאנד פערזוכען, דער אין ערסטער רייהע געגען פירסט מילאן געריכטעט איזט. עס האבען צאהלרייכע פערהאפטונגען שטאטטגעפונדען. נון, דיעזע פערהאפטונגען ווערדען ניכט אין סערביען אונד ניכט אין רוסלאנד פיעל העלפען, נאכדעם בעקאננטליך אויך אין דער ארמעע צאהלרייכע „ניהיליסטען" פאָרהאנדען, דיא דען „אומשטורץ אללעס בעשטעהענדען" זיך צור אויפגאבע געמאכט. וואהרליך! רוסלאנד זאממט סערביען ווירדען בעססער טהון, איהרע אייגענען „אנגערען וואונדען" צו היילען, אונד זיך ניכט אום אנדערע צו קיממערן.

* (איינע גאנצע יידישע פאמיליע פעראונגליקט.) אין דעם דאָרפע עדעריטש אם פלאטטענ-זעע ווארדע דיעזער טאגע איינע גאנצע יידישע פאמיליע דורך דיא ענטצינדונג פאָן שפיריטוס פעראונגליקט. איין אין ראאב ערשיינענדעס בלאטט בעריכטעט היעריבער פאָלגענדעס: „דער קנאבע דעם יידישען ווירטהס-הייזערס כ אָ ה ן טרוג אין איינעם זאָגענאננטען „פיערטעל" שפיריטוס אין דען קעללער. דער קוטשער גינג איהם מיט איינעם ליכטע פאָראן, דא דער קעללער פינסטער וואר. פלאָטצליך גליטט דער קנאבע אוים. דער שפיריטוס שפריטצטע אין דיא האָהע אויף דיא פלאממען דער קערצע אונד פינג פייער. דא דער קעללער בלאָס מיט שטראָה גענעקט וואר, איילטע דער קנאבע מיט דעם „פיערטעל" אין דער האנד צוריק הינויף אין דיא קיכע. דא איהם יעדאָך דיא הענדע בערייטס פערבראננט ווארען, ווארף ער דאס פיערטעל מיט שפיריטוס אין דיא קיכע הין, וואָ דיא קליידער דער קאָכין זאָגלייך פייער פינגען. דיא קאָכין שטיעס נאטירליך איינען פערצווייפלונגספאָללען שרייא אוים, וואָראויף דיא פרויא קאָהן אויס דעם צימטער אין דיא קיכע איילטע, וואָ איהרע קליידער עבענפאללס פאָן דען פלאממען ערגריפפען ווארדען. פרויא אונד קאָכין פערבראננטען יעממערליך. אויף דיא ערשיטטערנדען הילפערופע דער ביידען אונגליקליכען ווארען יעדאָך אויך דיא קינדער אין דיא קיכע הינייסגעשטירצט, וואָ זיא אללע צו גרונדע גינגען. דאמיט דאס אונגליק נאָך איין מענשען-לעבען טרעפפע, קאם דער בעשטירצטע קוטשער מיט איינעם פיערטעל שפיריטוס הערבייא, דאס ער אין דער אונגעהייערן פערווירונג „פיר וואססער" היעלט, אונד שיטטעטע דאסזעלבע אין דיא פלאממען. דאס פייער ערגריפף אויך איהן, דער נאָך ווענינגען איינגענבליקען עבענפאללס טאָדט וואר. דער ווירטהסהייזער קאָהן ערפוהר פאָן דיעזעם אונגליקע אין באָלאטאָן-פיערעד, וואָ ער אלס באד-גאסט ווייל. ער איילטע נאך הייזע אונד פאנד — קיינע פאמיליע מעהר. מאן קאנן זיך דען זעעלען-צושטאנד דעם אונגליקליכען מאננעס לייכט דענקען.

* („טירקישע" אָדער „ענגלישע" שלעגע!) דער רוסישע אָבער-קאָממאנדאנט טעלעגראפירטע פאָם אזיאטישען קריעגס-שויפלאטצע פאָלגענדע פאָסט קאָמישע דעפעשע נאך פעטערסבורג: „עס איזט לײדער ריכטיג, דאס אונזערע רוסישע ארמעע שטארקע ניעדערלאגען ערליטטען האט, אין פאָלגע דעססען זיא זיך פאָם טירקישען געביעטע צוריקציעהען מוס. אונריכטיג איזט עס אבער, דאס דיא טירקען אונס דיעזע ניעדערלאגע בייגעבראכט. דיא טירקישען ארמעען ווערען ניע אים שטאנדע, איינער רוסישען ארמעע איינע ניעדערלאגע צו בערייטען. עס איזט פיעלמעהר זיכער, דאס אין דער טירקישען ארמעע צאהלרייכע ע נ ג ל י ש ע אָפפיציערע אין פערווענדונג שטעהען. דיעזע ענגלענדער, וועלכע אום ניכט ערקאננט צו ווערדען, דען טורבאן זיך אויפס הויפט געזעטצט, ווארען עס דיא אונזערער ארמעע זאָ עמפפינדליכען שאדען צוגעפיגט. עס איזט איינע שמאך, דאס דיא ענגלישע רעגיערונג, וועלכע אלס „אונפארטייאיש" געלטען מאָכטע, עס דולדעטע, דאס ענגלישע אָפפיציערע אין טירקישע דיענסטע איינגעטרעטען, אום געגען רוסלאנד צו קעמפפען!" — וויא היעראויס צו ערזעהען, געשטעהט דער רוסישע אָבער-קאָממאנדאנט אָפפען איין, דאס דיא רוסישע ארמעע אין אזיען גאר טיכטיגע שלעגע ערהאלטען. ער בעהויפטעט בלאָס, דאס דיעס קיינע „טירקישען", זאָנדערן „ענגלישען" שלעגע ווארען. אים גרונדע גענאָממען דירפטע דיעס קיינען גראָסען אונטערשיעד מאכען, וועגן דיא העררען רוססען נור דיא שלעגע רעכט שמערצליך עמפפינדען האבען. איבריגענס איזט עס בעקאננט, דאס גאר צאהלרייכע „קאָזאקען" אין „סערבישע" האָזען הינייגעשליפפט זינד, אום זיינערצייט דען סערבישען קריעג געגען דיא טירקייא מיטצומאכען. דאס „אונפארטייאישע" רוסלאנד האט אללי דיעס שטיללשווייגענד געדולדעט, יא אים געהיימען זאָגאר אונטערשטיטצט. רוסלאנד האט אלזאָ דאס רעכט ניכט, געגען דיא ענגלישע רעגיערונג דאריים איינען פאָרוואורף צו ערהעבען, ווייל אייניגע ענגלישע אָפפיציערע איינען טורבאן אויף דען קאָפף געזעטצט, אום אין טירקישע דיענסטע צו טרעטען. איינעם רוסלאנד געגענאיבער בראוכט מאן מיט דער „אונפארטייליכקייט" עבען ניכט גאנץ גענויא צו נעהמען.

פליעסען, מיך מאג דאס וויב דיינער יונגער פערוואנדטען אונד קוועלען, וועגן נור דיא „גוטע דבורה" ניכט פערלעטצט ווירד!"

„דרינגע ניכט ווייטער אין מיך, מעלישטא! (באט ר' גרשום) דיא ערפיללונג דיינעס וואונשעס וועהרע דבורה'ס טאָד. אָ, פערלאנגע פאָן מיר, וואס דוא ווילסט, נור דאס ניכט, נור דאס ניכט!"

„איך וויל ניכט ווייטער אין דיך דרינגען! (זאגטע זיא) אבער וואס זאָללטע איך זאָנסט פאָן דיר פאָדערן? איך וויל דיר גלויבען, דאס דוא מיך ליעבסט אונד מיר פערטרויסט!"

מעלישטא שוויעג אונד בליקטע איהרען נאטטען צערטליך אן. זיא וואר איין שאָנעס וויב, אונד וועגן זיא זאָ שמאכטענד אויסזאה, גאנץ אונווידערשטעהליך. וואר זיא דאָך איינסט דיא שאָנסטע יונגפרויא קאָנסטאנטינאָפעלס געוועזען, אונד אין דען צוויא יאהרען זייט איהרער פערהייראטהונג וואר זיא נור נאָך שאָנער געוואָרדען. ר' גרשום ליעבטע זיא איבער אללעס אונד קאָננטע איהר ניכטס אבשלאגען, וועגן איהר איינע פריינדליך בליקטע.

נאך איינער קורצען ווייל שפראך מעלישטא:

„האסט דוא שאָן פערגאָססען, דאס דער אטהעניענזער באיליקאָס ערקלערט האט, ער קאָננע דיא וואגע ניכט צו שטאנדע ברינגען? זאָ מאָגען אללע דיא צו שאנדען ווערדען, דיא דיר שאדען וואָללען!"

„אטהען, (ענטגעגנעטע דער ראבבי) וואר איינסט דער זיטץ דער בעדייטענדסטען קינסטלער אונד געלעהרטען; אבער דען ענטארטעטען נאכקאָממען דער אלטען גריעכען איזט דאס וויססען אונד קאָננען איהרער פאָרפאהרען אבהאנדען געקאָממען."

„ווערע עס דען מאָגליך, איינע זאָלכע וואגע צו ערביען?" (פראגטע נון מעלישטא.)

„דאס ווערע גאר ניכט נאָטהיג (ערווידערטע ר' גרשום) מאן קאָננטע אויך אָהנעדיעס דען טהראָן וואגען."

„אָ, זאגע מיר: וויא?" (ריעף מעלישטא האסטיג אונד בליקטע דאבייא זאָ לויערנד, דאס ר' גרשום שטוטציג ווארדע.)

„יא (זאגטע ער בעדענקליך) דאס ווייס איך ניכט!"

„גרשום, געליעבטער, (באט מעלישטא) דוא ווייסט עס! איך ביטטע דיך, זאגע עס מיר! דוא האסט עבען זעלבסט אנגעדייטעט, דאס דוא עס ווייסט; דוא ווילסט עס מיר ניכט זאגען. זיעה, זעלבסט אין זאָלכען קלייניגקייטען מיסטרויסט דוא מיר!"

זיא פינג בישטערליך אן צו וויינען.

„וויינע ניכט, ליעבעס קינד, (זאגטע ר' גרשום,) ווארום זאָללטע איך עס דיר ניכט זאגען, וועגן איך עס וויססטע!"

„אבער דוא ווייסט עס. (ערווידערטע מעלישטא) דוא ווייסט זאָגאר אללעס, אונד דיעס ווייסט דוא גאנץ געוויס; דוא העטטעסט זאָנסט ניכט זאָ גערינגשעטציג פאָן דעם אטהעניענזער געשפראָכען! זאגע מיר וועניגסטענס, דאס דוא עס ווייסט."

„נון יא, איך ווייס עס. (זאגטע נון ר' גרשום) אבער איך ווערדע עס קיינעם מענשען אנפערטרויען, דענן מיין לעבען העגגט דאראן. איך ביטטע דיך, מעלישטא, פערלאנגע עס ניכט צו וויססען, דאס געהיימניס קאָננטע דיך נור בעשווערען. וויא לייכט קאָננטען מיינע פיינדע דאראויף פערפאללען, מיינע פרויען אויספאָרשען צו וואָללען!"

„אונד גלויבסט דוא. (פראגטע דיא הייכלערישע פרויא) דאס איך דיך פערראטהען ווירדע?"

„ניין, דאס גלויבע איך ניכט, (זאגטע ער) דאָך שוואך איזט דעס מענשען הערץ!"

„אָ, (ריעף מעלישטא) איך וואוסטע עס לענגסט, דאס דוא מיך ניכט ליעבסט, דאס דוא קיין פערטרויען צו מיר האסט! דוא פערוויינערסט מיר אללעס, אום וואס איך דיך ביטטע!"

„האבע איך דיר יע עטוואס פערוויינערט, (ריעף ר' גרשום) זייא עס קאָסטבארער שמוק, אָדער פרעכטיגע קליידונג? האבע איך דיר ניכט שטעטס אללעס געגעבען, וואס דיין הערץ בעגעהרט האט?"

„וואס טהוע איך מיט דעם אייסערן גלאנץ. (זאגטע מעלישטא) וועגן דאס הערץ מיינעס מאננעס מיר ניכט פאָלל אונד גאנץ געהאָרט? נימם זיא ווידער צוריק דיא עדעלשטיינע, דען סאממעט אונד דיא זיידע — וואס זאָלל דאס אללעס מיר. וועגן מיין הערץ בעקיממערט איזט? אָ, ווערע איך דאָך געשטאָרבען, לעגע איך דאָך אים גראבע בייא מיינען עלטערן!"

„מעלישטא, (זאגטע ר' גרשום) וויא קאָננסט דוא זאָ רעדען? וואס ניטצט עס דיר, צו וויססען, וויא מאן דען טהראָן דעם קאיזערס וואגט?"

„נאר ניכטס ווירדע עס מיר ניטצען, אלס דאס איך דיא געוויססהייט העטטע, דאס מיין מאנן מיך ליעבט אונד מיר פערטרויט." —

(פאָרטזעטצונג פאָלגט.)

פֿערשיעדענע נייאיגקייטען.

* (איין נייער האנדעלס-מיניסטער.) בעקאננטליך איזט דיא שטעללע דעם שטאאטס-סעקרעטערס אים האנדעלס-מיניסטעריאום זייט דעם טאָדע האַרנים ניכט וויעדער בעזעטצט וואָרדען. אלס שפּעטער באראָן שימאָני זיינע שטעללע אלס האנדעלס-מיניסטער צוריקלעגטע, וואורדע אייך דיא האנדעלס-מיניסטער-שטעללע ניכט וויעדער בעזעטצט. דער קולטוס-מיניסטער טרעפֿאָרט איבערנאהם דיא לייטונג אייך דעם האנדעלס-מיניסטעריאומס אונד פֿיהרטע עס „זאָ נעבענביא", אָהנע אייך נור צור אויסהילפֿע איינען שטאאטס-סעקרעטער פֿערלאנגט צו האבען. מיניסטער-פּרעזידענט טיסאָ וויללינטע איין, דאס דיא ביידען מיניסטעריען פֿיר „קולטוס" אונד פֿיר „האנדעל" אין איינער האנד פֿעראייניגט זיין זאָללען, וייל ער האָפֿפֿטע: עס ווערדע העררן טרעפֿאָרט געלינגען, דען „נייען אויסגלייך" צו שטאנדע צו בריינגען. וויא וויר יעדאָך בערייטס מיטגעטהיילט, איזט דער „נייע אויסגלייך", נאמענטליך בעטרעפֿפֿס דעם בייטראגעס אונגארנס צו דען געמיינזאמען שטאאטס-אויסגאבען, ניכט צושטאנדע געקאָממען. ערסט מיטטע סעפּטעמבער, נאָך דער וויעדער-עראָפֿפֿנונג דעם רייכסטאגעס, זאָללען אייך דיא פֿערהאנדלונגען וועגען דעם „נייען אויסגלייכס" נייערדינגס אויפֿגענאָממען ווערדען. — מאָגליך נון, דאס העררן פֿאָן טיסאָ זיך איבערצייגט האט, דאס דער קולטוס-מיניסטער טרעפֿאָרט צור דורכפֿיהרונג דער אויסגלייכס-פֿערהאנדלונגען זיך ניכט איינגעט. מאָגליך אייך, דאס מאן צור איבערצייגונג געקאָממען איזט, דאס דער האנדעל אונגארנס עמפּפֿינדליך ליידען מוס, וועגן דאס האנדעלס-מיניסטעריאום נור „זאָ נעבענביא" פֿאָם קולטוס-מיניסטער פֿערזעהען ווירד. זאָפֿיעל איזט טהאטזאכע, דאס שאָן נעכסטער טאגע איין נייער האנדעלס-מיניסטער ערנאננט ווערדען זאָלל, אונד איזט פֿיר דיעזע שטעללע גראף יוליאוס צאָפּארי בעצייכנעט. אייך איינען שטאאטס-סעקרעטער ווירד דאס האנדעלס-מיניסטעריאום וויעדער ערהאלטען. ווער פֿיר דיעזען פּאָסטען בעשטיממט זייא — איזט ביזהער נאָך ניכט בעקאננט.

* (איין פֿערטרויענס-מאנן נאָך ענגלאנד געזענדעט.) דיעזער טאגע וואורדע איין האָכגעשטעללטער בעאמטער אונזערעס מיניסטעריאומס דעם אויסווערטיגען נאָך לאָנדאָן געזענדעט. איבער דיא אויפֿגאבע דיעזעס פֿערטרויענס-מאננעס ווירד פֿערשיעדענעס פֿערמיטהעט. בעקאננטליך האבען צווישען דעם גראַפֿען אנדראשי אונד דעם עסטערייך-אונגארישען געזאנדטען אין לאָנדאָן, גראַפֿען בייסט, אין לעטצטערער צייט קליינע פּאָליטישע שטרייטיגקייטען שטאטטגעפֿונדען. נון איזט מאן דער אנזיכט, דאס גראף אנדראשי דיעזען פֿערטרויענס-מאנן דעסהאלב נאָך לאָנדאָן זאנדטע, אום דיא פּאָליטיק דעם גראַפֿען בייסט צו איבערוואכען. אנדערע זינד וויעדער דער מיינונג: נאכדעם עסטערייך-אונגארן אונד ענגלאנד בייא דער אָריענטאלישען פֿראגע אם מייסטען איהרע אינטערעססען צו וואהרען האבען, זאָ ווירד איין געמיינזאמעס פֿאָרגעהען דיעזער ביידען גראָס-מעכטע אנגעשטרעבט. אום דיעזעס ציעל צו ערררייכען, זאָלל נון דער ערוועהנטע פֿערטרויענס-מאנן נאָך לאָנדאָן ענטזענדעט וואָרדען זיין. — נון, וויר גלייבען, דאס ביידע גרינדע פֿאָללקאָממען ריכטיג זינד. דער פֿערטרויענס-מאנן איזט ווירקליך דעסהאלב נאָך לאָנדאָן ענטזענדעט וואָרדען, אום צווישען אונזערער מאָנארכיע אונד ענגלאנד איין געמיינזאמעס פֿאָרגעהען צו פֿעראיינבארען. אללײן דיעזע אויפֿגאבע זאָללטע וואָהל דעם גראַפֿען בייסט, אלס דעם עסטערייך-אונגארישען געזאנדטען אם לאָנדאָנער האָף, צוקאָממען; דא יעדאָך צווישען דעם גראַפֿען אנדראשי אונד דעם גראַפֿען בייסט פּאָליטישע שטרייטיגקייטען אָבוואלטען, זאָ וואורדע איין פֿערטרויענס-מאנן געזענדעט, דאמיט דיא דיעספֿעלליגען אונטערהאנדלונגען ניכט אים זיננע דעם גראַפֿען בייסט, זאָנדערן אים זיננע אונזערעס מיניסטערס דעם אייסערן געפֿיהרט אונד צו איינעם גליקליכען אבשליסע געלאנגען מאָגען.

* (דיא רוססען אין באָהמען!) עס איזט בערייטס זאָ וויט געקאָממען, דאס רוסלאנד ניכט בלאָס אין דער טירקייא, זאָנדערן אייך שאָן אין אונזערער מאָנארכיע דיא אונטערטהאנען הירך בעשטעכונגען געגען דיא רעכטמעסיגע לאנדעס-העררשאפֿט אויפֿרייצט. איינע דעפּעשע אויס פּראג פֿאָם 13-טען דיעזעס מעלדעט נעמליך: „אויס מאָסקויא לאנגטען דיעזער טאגע היער 200,000 רוסישע רובעל אן, אונד צוואר צו פֿאָלגענדען צוועקען: 1) אום אין באָהמען סלאווישע פֿראיינע צו ערריכטען; — 2) יענען סלאווען, וועלכע פֿאָן דער עסטערייכישען רעגיערונג פֿערפֿאָלגט ווערדען, איינע אונטערשטיטצונג צו געוועהרען, אונד איהנען נאָטהיגענפֿאללס צור פֿלוכט צו פֿערהעלפֿען; — 3) אין גאליציען, קראָאציען אונד דאלמאציען פֿיר דיא ערשטארקונג דעם סלאווענטהומס טהעטיג צו זיין. עס ווערדען, זאָ אָפֿט עס נאָטהיג זיין זאָללטע, וויטערע געלד-זענדונגען אין אויסזיכט געשטעללט." — דא זיעהט מאן וואָהל, דאס רוסלאנד בערייטס דיא פֿרייהייט האט, אין אונזערער מאָנארכיע זעלבסט דאס פֿייער דער רעוואָלוציאָן אנצוצינדען. פֿרייליך ווירד דיא רוסישע רעגיערונג בעהויפּטען: דיעזע געלדער ריהרען ניכט פֿאָן איהר זעלבסט, זאָנדערן פֿאָן איינעם פּריוואט-פֿעראיינע אין מאָסקויא הער. דאס האט יא דיא רוסישע רעגיערונג אויך בעהויפּטעט, אלס מילליאָנען פֿאָן רובעלן נאָך סערביען וואנדערטען, אום דיא סערבען געגען דיא טירקען צו אונטערשטיטצען. וויר האָפֿפֿען יעדאָך, דאס רוסלאנד זיך דיעסמאל דאָפּפּעלט איררט: ערסטענס, ווערדען זעלבסט דיא באָהמישען טשעכען זיך ניכט פֿיר איין שאנד-געלד אן רוסלאנד אויסליעפֿערן וואָללען; צווייטענס איזט אונזערע מאָנארכיע ניכט דיא טירקייא, אום זיך פֿאָן רוסלאנד זאָלכע „נאזענ-שטיבער" געפֿאללען צו לאססען. ווירד אונזערעס מיניסטער דעם אייסערן איינמאל דיא געדולד רייסען, דאנן דירפֿטע דען העררען רוססען דיא לוסט פֿערגעהען, איהרע פֿרעכע האנד ביז נאָך באָהמען אויסצושטרעקען!

* (וויעדער איין אייפֿרוף אן דיא בולגארען.) פֿאָר קירצעם האבען וויר דען „אייפֿרוף" מיטגעטהיילט, וועלכען דער רוסישע קאיזער אן דיא בולגארען געריכטעט. בעקאננטליך האט דער ערוועהנטע אייפֿרוף איבעראלל זעהר „באָזעס בלוט" געמאכט, דא דער רוסישע קאיזער אין יענעם אייפֿרופֿע איינע שפּראכע פֿיהרט, אלס ווערע ער ווירקליך בערייטס דער בעהעררשער בולגאריענס! איבערדיעס ערזאה מאן אים יענעם אייפֿרופֿע, דאס דער רוסישע קאיזער, געגען זיינע ביזהעריגען פֿערזיכערונגען, בולגאריען פֿיר אללע צייטען פֿיר זיך בעהאלטען מאָכטע. נון ווירד אוים קאָנסטאנטינאָפּעל פֿאָם 13-טען דיעזעס טעלעגראפֿירט: „דער סולטאן ווירד דיעזער טאגע איינען „געגענ-אייפֿרוף אן דיא בולגארען" פֿעראָפֿפֿענטליכען. אין דיעזעם געגענ-אייפֿרופֿע ווירד עס אונטער אנדערעם הייסען: „בולגארען! איהר זעהעט, דאס דער רוסישע קאיזער זיך זאָ וויט פֿערגעססען האט, דיא אונטערטהאנען דעם טירקישען רייכעס געגען איהרען רעכטמעסיגען העררשער צו רייצען. דאס טהוט נור איין רעוואָלוציאָנער, ניכט אבער איין קאיזער, אייף דעססען וואָרט מאן דאָך ביים מאנגען זאָללטע. אונד וואס פֿערשפּריכט דער רוסישע קאיזער? — דיא „פֿרייהייט"! לאססעט אייך דאָך פֿאָן זאָלכער „פֿרייהייטס-שווינדעלייא" ניכט פֿאָפֿפֿען! זעהעט דאָך, וויא זעהר דער רוסישע קאיזער דיא איינענען אונטערטהאנען, וויא זעהר ער נאמענטליך דיא פּאָלען בעדריקט. פֿאָן איינעם זאָלכען העררשער קאנן ניעמאנד דיא „פֿרייהייט" האָפֿפֿען. בלייבט דאהער טרייא איערעם פֿאטערלאנדע! בלייבט טרייא דעם טיר-

---

פֿאָלליעטאָן.

פֿיעל-ווייבערייא.

(10-טע פֿאָרטזעטצונג.)

דבורה שוויעג; אין איהר וואר איין פֿורכטבארער פֿערדאכט אויפֿגעשטיעגען. זיא בעשלאָס, פֿאָן נון אן דאָפּפּעלט וואכזאם צו זיין, אונד מעלישטא זאָרגפֿעלטיג צו בעאָבאכטען.

„אָ, (שפּראך זיא פֿאָר זיך הין, אלס זיא שפּעטער אללײן וואר), מיינעם מאננעס פֿאָרווירפֿע זינד נור צו גערעכט. איך האבע איהן פֿעראנלאסט, נאָך איין וויב צו נעהמען; איך האבע איהם דיעזעס וויב אויסגעזוכט. אך, איך האבע ניכט געוועהלט וויא אליעזר, דער קנעכט אבּרהמ'ס, אלס ער דיא רבקה פֿיר דען זאָהן זיינעס העררן ערוועהלטע. איך האבע מיך טייטען לאססען דורך אייסערן שיין! וועגן מיינען גאטטען נון שמאך אונד אונגליק טריפֿפֿט, זאָ האבע איך עס פֿערשולדעט; דאָך איך וויללע איבער איהן וואכען, זיינעס הויזעס עהרע שיטצען!"

ארמע דבורה, דוא ביזט פֿיעל צו שוואך, דוא פֿערמאגסט דאס הערייגבּרעכענדע אונגליק ניכט אבצווענדען!

אכטעס קאפּיטעל. — דאס געהיימניס.

דער איינציג יאָהאנן האטטע צו פֿריה זיך געפֿרייט. נאָך פֿיעלען פֿערגעבליכען פֿערזוכען ערקלערטע דער נייע באוויליקאָש, דאס אויך ער ניכט אים שטאנדע זייא, דיא געווינשטע וואנגע הערצושטעללען. יאָהאנן גאב עס נונמעהר אויף, אין דיעזער ווייזע דאס געווינשטע דעם טהראָנערבען הערויסבריינגען צו וואָללען; ער זאנן אויף אנדערע מיטטעל; ער ליעס זיינען געפֿפֿען מיכאעל רופֿען אונד האטטע איינע לאנגע אונטערערונג מיט איהם.

איינעם אבענדס שפעט זאס ר' נישום אין זיינעם שטודיער-צימטער. דבורה האטטע זיך, ערמידעט פֿאָן דעם טאגעס אַרבייט, שאָן ניעדערגעלעגט; מעלישטא אבער וואר נאָך אויפֿגעבליעבען; זיא טראט יעטצט העריין אונד זעטצטע זיך נעבען דען ראבבי. דיעזער האטטע איהרען איינטריטט ניכט בעמערקט, דענן ער וואר אין זיין שטודיאום פֿערטיעפֿט. ערסט אלס מעלישטא לייז וייפֿצטע, ערהאָב ער דען בליק צו איהר.

„דוא היער, מעלישטא, (זאגטע ער) אונד ווארום האסט דוא דיין לאגער נאָך ניכט אויפֿגעזוכט, אונד ווארום זייפֿצעסט דוא?"

„אך, (ריעף מעלישטא אין טהרענען אויסברעכענד) איך בין זעהר אונגליקליך!"

ראבבי נישום שלאָס דאס אויפֿגעשלאגענע „ספר", אונד זאה זיין יונגעס וויב מיט ערשטוינטען, פֿראגענדען בליקע אן. —

„דוא ערשרעקסט מיך, מיינע פֿרייא, (זאגטע ער) אָ, שפּריך, וואס פֿעהלט דיר?"

„וואס מיר פֿעהלט? (וויעדערהאָלטע מעלישטא) איך שטעהע גאנץ אללײן אין דער וועלט. מיר לעבען ניכט פֿאטער, ניכט מוטטער, ניכט ברידער, ניכט שוועסטערן, מיך צו שיטצען!"

„אונד איך, דיין מאנן?" (פֿראגטע ר' נישום.)

„אך, בייא דיר בין איך פֿערלייטדעט. (וויפֿצטע זיא) דבורה האסט מיך, בענייטעט מיך, לייערט אללען מיינען שיטטען אויף!"

„בעקימטטערע דיך דאריום ניכט, מיין קינד! (טראָסטעטע זיא ר' נישום) דו ווייסט, וויא איך דיך ליעבע אונד אכטע."

„אויך דוא פֿערטרויסט מיר ניכט!"

„וויא קאננסט דוא זאָ רעדען? האבע איך דאס יעמאלס בעוויעזען?" (פֿראגטע ר' נישום.)

„וואָהל האסט דוא דאס בעוויעזען! (ערווידערטע מעלישטא) דוא האסט מיר נאָך ניע איינען בעווייז דיינעס פֿערטרויענס געגעבען."

„פֿאָדערע איינען זאָלכען בעווייז, אונד איך וויל איהן גערן געבען!" (זאגטע דער נייע ראבבי.)

„יא וואס זאָלל איך גערארע יעטצט פֿאָן דיר פֿאָדערן? — נון, גוט, גיב דער דבורה, דיא מיך בעליידיגט האט, דיא מיר מיין לעבען פֿערביטטערט, דען שיידע-בריעף (גט)." (ערווידערטע מעלישטא.)

ר' נישום ערהאָב זיך, אים האָכסטען גראדע בעקימטטערט.

„ניכט דאָך, טהייערס קינד, (זאגטע ער בעטריבט) פֿערלאנגע נור דאס ניכט! דבורה איזט דאס וויב מיינער יוגענד, דיא טאָכטער מיינעס געליעבטען, האָכפֿערעהרטען לעהרערס. זיא איזט איין בראַווּעס, ביעדערעס וויב, אונד וועגן זיא אייך געגען דיך געפֿעהלט האט, זאָ האט זיא עס נור אויס איבערגראָסער ליעבע צו מיר געטהאן! ליעבער וואָללטע איך שטערבען, אלס דיא גוטע דבורה זאָ טיעף פֿערוואונדען!"

„דיא גוטע דבורה! (ריעף מעלישטא אונווילליג אויס) אונד איך, איך בין דיר גאר ניכטס! מיין לעבען ראָף אין דיינעם הויזע אין קוממער אונד טריבזאל פֿער-